

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനചത്യാരിംശഃ സർഗഃ ||

ശ്രീരാമേണ സുഗ്രീവം പ്രതി കൃതജ്ഞതായാഃ പ്രകാശനം
വിഭിന്നവാനരയുമപതിനാം സൈന്ധവൈഃ സഹാഗമനം

ഇതി ബ്രുവാണം സുഗ്രീവം
രാമോ ധർമഭൃതാം വരഃ |
ബാഹുഭ്യാം സമ്പരിഷ്ഠജ്യ
പ്രത്യുവാച കൃതാഞ്ജലിം || 4.39.1 ||

യദിന്ദ്രോ വർഷതേ വർഷം
ന തച്ചിത്രം ഭവിഷ്യതി |
ആദിത്യോസൗ സഹസ്രാംശുഃ
കുർയാദ് വിതിമിരം നഭഃ || 4.39.2 ||

ചന്ദ്രമാ രജനീം കുർയാത്
പ്രഭയാ സൗമ്യ നിർമലാം |
ത്വദ്വിധോ വാപി മിത്രാണാം
പ്രീതിം കുർയാത് പരന്തപ || 4.39.3 ||

ഏവം ത്വയി ന തച്ചിത്രം
ഭവേദ് യത് സൗമ്യ ശോഭനം |
ജാനാമ്യഹം ത്യാം സുഗ്രീവ
സതതം പ്രിയവാദിനം || 4.39.4 ||

ത്വത്സനാമഃ സഖേ സംഖ്യേ
 ജേതാസ്മി സകലാനരീൻ |
 ത്വമേവ മേ സുഹൃൻമിത്രം
 സാഹായ്യം കർതുമർഹസി || 4.39.5 ||

ജഹാരാത്മവിനാശായ
 മൈമിലീം രാക്ഷസായമഃ |
 വഞ്ചയിത്യാ തു പൗലോമീ -
 മനുഷ്യാദോ യഥാ ശചീം || 4.39.6 ||

നചിരാത് തം വധിഷ്യാമി
 രാവണം നിശിതൈഃ ശരൈഃ |
 പൗലോമ്യഃ പിതരം ദൃക്തം
 ശതക്രതുരിവാരിഹാ || 4.39.7 ||

ഏതസ്മിന്നന്തരേ ചൈവ
 രജഃ സമഭിവർത്തത |
 ഉഷ്ണതീവ്രാം സഹസ്രാംശോ -
 ശൂരാദയദ് ഗഗനേ പ്രഭാം || 4.39.8 ||

ദിശഃ പർയാകുലാശ്ചാസം -
 സ്തമസാ തേന ദൃഷിതാഃ |
 ചചാല ച മഹീ സർവാ
 സശൈലവനകാനനാ || 4.39.9 ||

തതോ നഗേന്ദ്രസങ്കാശൈ -
 സ്തീക്ഷ്ണദംശ്രൈർമഹാബലൈഃ |
 കൃത്സ്മിനാ സംചരാദിതാ ഭൂമി -
 രസംഖ്യേയൈഃ പ്ലവംഗമൈഃ || 4.39.10 ||

നിമേഷാന്തരമാത്രേണ
 തതസ്സൈർഹരിയുമപൈഃ |
 കോടീശതപരീവാറെ -
 ര്വാനരൈർഹരിയുമപൈഃ || 4.39.11 ||

നാദേയൈഃ പാർവതേയൈശ്ച
 സാമുദ്രൈശ്ച മഹാബലൈഃ |
 ഹരിഭിർമേഘനിർഘ്രാദൈ -
 രൻയൈശ്ച വനവാസിഭിഃ || 4.39.12 ||

തരുണാദിത്യവർണൈശ്ച
 ശശിഗൗരൈശ്ച വാനരൈഃ |
 പദ്മകേശരവർണൈശ്ച
 ശ്വേതൈർഹേമകൃതാലയൈഃ || 4.39.13 ||

കോടീസഹസ്രൈർദശഭിഃ
 ശ്രീമാൻ പരിവൃതസ്കദാ |
 വീരഃ ശതബലിർനാമ
 വാനരഃ പ്രത്യദ്യശ്യത || 4.39.14 ||

തതഃ കാഞ്ചനശൈലാഭ -
 സ്കാരായാ വീര്യവാൻ പിതാ |
 അനേകൈർബഹുസാഹസ്രൈഃ
 കോടിഭിഃ പ്രത്യദ്യശ്യത || 4.39.15 ||

തഥാപരേണ കോടീനാം
 സഹസ്രേണ സമൻവിതഃ |
 പിതാ രുമായാഃ സമ്പ്രാപ്തഃ
 സുഗ്രീവശ്വശൂരോ വിഭുഃ || 4.39.16 ||

പദ്മകേശരസങ്കാശ -
 സ്തൂരുണാർകനിഭാനനഃ |
 ബുദ്ധിമാൻ വാനരശ്രേഷ്ഠഃ
 സർവവാനരസത്തമഃ || 4.39.17 ||

അനേകൈർബഹുസാഹസ്രൈഃ -
 ര്വാനരാണാം സമൻവിതഃ |
 പിതാ ഹനുമതഃ ശ്രീമാൻ
 കേശരീ പ്രത്യഭ്യശ്യത || 4.39.18 ||

ഗോലാംഗുലമഹാരാജോ
 ഗവാക്ഷോ ഭീമവിക്രമഃ |
 വൃതഃ കോടിസഹസ്രേണ
 വാനരാണാമഭ്യശ്യത || 4.39.19 ||

ഋക്ഷാണാം ഭീമവേഗാനാം
 ധൂമ്രഃ ശത്രുനിബർഹണഃ |
 വൃതഃ കോടിസഹസ്രാഭ്യാം
 ഭ്യാഭ്യാം സമഭിവർത്ത || 4.39.20 ||

മഹാചലനിഭൈർഘോരൈഃ
 പനസോ നാമ യുഥപഃ |
 ആജഗാമ മഹാവീര്യ -
 സ്തീസ്യഭിഃ കോടിഭിർവൃതഃ || 4.39.21 ||

നീലാഞ്ജനചയാകാരോ
 നീലോ നാമൈഷ യുഥപഃ |
 അഭ്യശ്യത മഹാകായഃ
 കോടിഭിർഭശഭിർവൃതഃ || 4.39.22 ||

തതഃ കാഞ്ചനശൈലാഭോ
 ഗവയോ നാമ യൂഥപഃ |
 ആജഗാമ മഹാവിർയഃ
 കോടിഭിഃ പഞ്ചഭിർവൃതഃ || 4.39.23 ||

ദരീമുഖശ്ച ബലവാൻ
 യൂഥപോദ്ഭ്യായയൗ തദാ |
 വൃതഃ കോടിസഹസ്രേണ
 സുഗ്രീവം സമവസ്ഥിതഃ || 4.39.24 ||

മൈന്ദശ്ച ദ്വിവിദശ്ചോഭാ -
 വശ്വിപുത്രൗ മഹാബലൗ |
 കോടികോടിസഹസ്രേണ
 വാനരാണാമദ്യശൃതാം || 4.39.25 ||

ഗജശ്ച ബലവാൻ വീര -
 സ്തിസൃഭിഃ കോടിഭിർവൃതഃ |
 ആജഗാമ മഹാതേജാഃ
 സുഗ്രീവസ്യ സമീപതഃ || 4.39.26 ||

ഋക്ഷരാജോ മഹാതേജാ
 ജാംബവാനാമ നാമതഃ |
 കോടിഭിർദശഭിർവ്യാപ്തഃ
 സുഗ്രീവസ്യ വശേ സ്ഥിതഃ || 4.39.27 ||

രുമണോ നാമ തേജസ്വി
 വിക്രാന്തൈർവാനരൈർവൃതഃ |
 ആഗതോ ബലവാംസ്തൂർണം
 കോടിശതസമാവൃതഃ || 4.39.28 ||

തതഃ കോടിസഹസ്രാണാം
 സഹസ്രേണ ശതേന ച |
 പുഷ്പതോന്യുഗതഃ പ്രാപ്തോ
 ഹരിഭിർഗന്ധമാദനഃ || 4.39.29 ||

തതഃ പദ്മസഹസ്രേണ
 വൃതഃ ശങ്കുശതേന ച |
 യുവരാജോഽംഗദഃ പ്രാപ്തഃ
 പിതൃസ്തുൽയപരാക്രമഃ || 4.39.30 ||

തതസ്താരാദ്യുതിസ്താരോ
 ഹരിഭിർഭീമവിക്രമൈഃ |
 പഞ്ചഭിർഹരികോടീഭി -
 ര്ഭൂരതഃ പര്യഭൃശ്യത || 4.39.31 ||

ഇന്ദ്രജാനുഃ കവിർവീരോ
 യുഗപഃ പ്രത്യഭൃശ്യത |
 ഏകാദശാനാം കോടിനാ -
 മീശ്വരസ്തൈശ്ച സംവൃതഃ || 4.39.32 ||

തതോ രംഭസ്ത്വനുപ്രാപ്ത -
 സ്തരുണാദിത്യസന്നിഭഃ |
 അയുതേന വൃതശ്ചൈവ
 സഹസ്രേണ ശതേന ച || 4.39.33 ||

തതോ യുഗപതിർവീരോ
 ദുർമുഖോ നാമ വാനരഃ |
 പ്രത്യഭൃശ്യത കോടീദ്യാം
 ദ്യാദ്യാം പരിവൃതോ ബലീ || 4.39.34 ||

കൈലാസശിഖരാകാരൈ -
 ര്വാനരൈർഭീമവിക്രമൈഃ |
 വൃതഃ കോടിസഹസ്രേണ
 ഹനുമാൻ പ്രത്യഭ്യശൃത || 4.39.35 ||

നലശ്ചാപി മഹാവീര്യഃ
 സംവൃതോ ദ്രുമവാസിഭിഃ |
 കോടിശതേന സമ്പ്രാപ്തഃ
 സഹസ്രേണ ശതേന ച || 4.39.36 ||

തതോ ദധിമുഖഃ ശ്രീമാൻ
 കോടിഭിർദശഭിർവൃതഃ |
 സമ്പ്രാപ്തോഭിനദംസ്തസ്യ
 സുഗ്രീവസ്യ മഹാത്മനഃ || 4.39.37 ||

ശരഭഃ കുമുദോ വഹ്നി -
 ര്വാനരോ രഹ ഏവ ച |
 ഏതേ ചാൻയേ ച ബഹവോ
 വാനരാഃ കാമരൂപിണഃ || 4.39.38 ||

ആവൃത്യ പൃഥിവിം സർവാം
 പർവതാംശ്ച വനാനി ച |
 യുഥപാഃ സമനുപ്രാപ്താ
 യേഷാം സംഖ്യാ ന വിദ്യതേ || 4.39.39 ||

ആഗതാശ്ച നിവിഷ്ടാശ്ച
 പൃഥിവ്യാം സർവവാനരാഃ |
 ആപ്തവന്തഃ പ്തവന്തശ്ച
 ഗർജന്തശ്ച പ്തവംഗമാഃ |

അഭ്യവർത്തന്ത സുഗ്രീവം
സുർയമദ്രഗണാ ഇവ || 4.39.40 ||

കുർവാണാ ബഹുശബ്ദാഞ്ച
പ്രകൃഷ്ടാ ബാഹുശാലിനഃ |
ശിരോഭിർവാനരേന്ദ്രായ
സുഗ്രീവായ ന്യവേദയൻ || 4.39.41 ||

അപരേ വാനരശ്രേഷ്ഠഃ
സംഗമ്യ ച യഥോചിതം |
സുഗ്രീവേണ സമാഗമ്യ
സ്ഥിതഃ പ്രാഞ്ജലയസ്കദാ || 4.39.42 ||

സുഗ്രീവസ്തുരിതോ രാമേ
സർവാംസ്താൻ വാനരർഷഭാൻ |
നിവേദയിത്യാ ധർമജ്ഞഃ
സ്ഥിതഃ പ്രാഞ്ജലിരബ്രവീത് || 4.39.43 ||

യഥാസുഖം പർവതനിർത്യാരേഷു
വനേഷു സർവേഷു ച വാനരേന്ദ്രഃ |
നിവേശയിത്യാ വിധിവദ് ബലാനി
ബലം ബലജ്ഞഃ പ്രതിപത്തുമീഷ്ടേ || 4.39.44 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
കിഷ്കിന്ധാകാണ്ഡേ ഏകോനചത്വാരീംശഃ സർഗഃ ||